

סלזניקי 2 יהושע בן נון של הבבל

למה הוראות?

סדרת 'מסע אל תוך עצמך' עסקה בספרד ובחכמיה. צעדנו בעקבות יהודי ספרד ולמדנו רבות על זהות יהודית, בחירה חופשית ועוד. בתאריך ג' בניסן הרנ"ב (31 במרץ 1492) נחתם בידי פרדיננד השני מלך אראגון ואשתו, המלכה איזבלה הראשונה מקסטיליה, צו גירוש על היהודים שגרם לסיום תקופה זוהרת בת מאות שנים. נדמה היה כי זה הסוף.

אך היהודים נדדו אל מקומות חדשים, הקימו מאפס מרכזי תורה ויהדות והגדילו את השפעתם עשרת מונים. עיניהם היו נשואות תמיד אל ירושלים, לב העם היהודי. לכן, כמעט בכל מקום בו הקימו היהודים מרכז רוחני הם כינו אותו 'ירושלים'.

• • •

בשבוע שעבר התחלנו לצעוד בעקבות יהודי 'ירושלים של הבלקן', אלה שנודעו בשמירת השבת שלהם. השבוע נמשיך וננסה להבין את העקרון של מצוות ה' בכלל ומצוות השבת בפרט.

שיעור זה הולך בעקבות ספרו הנפלא של הרב וורן גולדשטיין רבה של דרום אפריקה, יום לברוא את עצמך

- מדוע השבת היא מצווה?
- למה יש גבולות ברורים של אסור ומותר בשבת ואין לנו את האפשרות להחליט לבד מהי מנוחה עבורנו?
- מדוע ה' רוצה שנשמור שבת?

כי לא יראני

האמת היא שאף פעם לא נוכל להשיב תשובה מלאה על שאלות אלו. לעשות כה פירושו להכיר את דעתו של בורא העולם באופן שאף אדם אינו יכול. 'לא יראני האדם וחי' אמר אלוקים למשה, גדול הנביאים. כל זמן שהנשמה טבועה בגוף איננו יכולים באמת לתפוס את אלוקים או את תוכניותיו, שעל כן – כמו שאומרת הגמרא – הכוונה האלוקית העמוקה שמאחורי המצוות נותרת עלומה ביסודה

(יום לברוא את עצמך, עמ' 7).

הזמנה לטיעימות

אז איפה זה משאיר אותנו?
האם נוכל בכל זאת להבין משהו על
מהותה של השבת ועל החשיבות
שבשמירתה?
האם יש בכלל טעם להעמיק בנושא?

**התשובה על השאלות הללו
היא 'כן' נחרצת.**

"לא נתנו הפצזות אלא
לצורך פיו הבריות"

ראש של עברית
מה פירוש 'לצרף'?
מהי מטרת המצוות?

כך ציווה ה'

המצוות אינן רק **הצעות** לחיים מוצלחים. ברובד הבסיסי אנו מקיימים את המצוות פשוט כי כך ציווה אותנו אלוקים. אבל, חלק מן הסיבה שבגללה רוצה אלוקים שנשמור מצוותיו היא שהן טובות לנו והן מצעידות אותנו במסילה של תמורה עצמית ומימוש עצמי.

נקודת מבט

שאינ התועלת במצות להקב"ה בעצמו יתעלה אבל התועלת באדם עצמו למנוע ממנו נזק או אמונה רעה או מדה מגונה או לזכור הנסים ונפלאות הבורא יתברך ולדעת את השם. וזהו "לצרף בהן" - שיהיו ככסף צרוף, כי הצורף הכסף אין מעשהו בלא טעם אבל להוציא ממנו כל סיג, וכן המצות להוציא מלבנו כל אמונה רעה ולהודיענו האמת ולזכרו תמיד (רמב"ן, דברים כב, ו).

סימני צרף

גדולי הראשונים עסקו בסוגיה זו של טעמי המצוות. בשיעור זה נלך בדרכו של הרמב"ן. מוזמנים לחפש באתר את השיעור על טעמי המצוות ולהרחיב דעת בשיטות השונות

מעמיקים יחד

הרמב"ן מדגיש שלוש נקודות חשובות:
 1. להוציא כל אמונה רעה
 2. להודיענו האמת
 3. לזכרו תמיד
 כיצד המצוות פועלת כך אצלנו?

מה אתה רוצה?

נקודות המבט שלנו מעצבות את האופן
בו אנו רואים את העולם. הן מעצבות את
רעיונותינו ואת זהותנו, את ערכינו ואת
עקרונותינו, את השקפת העולם שלנו ואת
החזון שלנו.

מזבריקס על כה
כיצד משפיעות המצוות על
נקודות המבט שלנו?

תכונות אופי

אבל טעם המניעה ללמד אותנו מדת
הרחמנות ושלא נתאכזה, כי האכזריות
תתפשט בנפש האדם כידוע...

והנה המצות האלה בבהמה ובעוף אינן
רחמנות עליהם אלא גזירות בנו להדריכנו
וללמד אותנו המדות הטובות
(המשך דברי הרמב"ן).

מי אנחנו?

תכונות האופי שלנו מעצבות את התגובה
שלנו למצבים ולאנשים, לאתגרים
ולהזדמנויות, לפיתויים ולתובנות.

האם אנו ענווים או יהירים, אדיבים או
אכזריים? אנוכיים או אציליים?

האישיות שלנו מכתיבה את מעשינו, את
מחשבותינו ואת האופן בו אנו חיים.

מסע אישי

המצוות נועדו אפוא ליישר את תכונות האופי ואת נקודות המבט שלנו עם אלה של אלוקים. כשאנו מקיימים מצוות אנו יוצאים למהלך של תמורה אישית אמיתית בהנחיית הקב"ה.

החזון של אלוקים עבורנו הוא שהמצוות תהפוכנה לזרזים לבריאת עצמנו בהופכן אותנו לאנשי חכמה, ענווה, נדיבות, חמלה, ישר ועוד.

המצוות הן לא רק המסלול לשכר נצחי בעולם הבא אלא נוסחה לחיים מיטביים ולהנאה מהחיים בעולם הזה, מתכון למציאת אושר כאן ועכשיו.

כלים של השפעה

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, רצה לומר זריזות, **ובכלל זה לעשות בשמחה** (השל"ה, תורה שבכתב, משפטים, דרך חיים).

...אנו נקראים לחיות חיים אמיתיים באמצעות קיום המצוות, שהן הדרך לחוות את האיכות המוחלטת של החיים, ולחיות בשמחה ובטוב לבב...

חנכות se אנהיאות

בשיעור היום נגענו בהיבט הכללי של המצוות, כיצד לדעתכם משפיעה מצוות השבת על נקודות המבט ועל תכונות האופי שלנו?

כלים של השפעה

...השבת מזכירה לנו שההישגים החשובים ביותר שלנו – אי אפשר לנגוע בהם, למדוד אותם או לתמחר אותם.

"היצירה הגדולה ביותר שלנו – היא אנו עצמנו..."
(הרב וורן גולדשטיין, רבה של דרום אפריקה).

אחשבות se אנהיאות

כיצד ניתן להפוך יום של התנהלות 'פסיבית' – שביתה ומנוחה, ליום של יצירה אקטיבית פנימית, יום של בניה עצמית, שלמות ובחירה להפוך לאדם טוב יותר?

מנדחה כבה

